

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Planprogram för Stortorget, (del av Gamla Staden 2:3, Ystad)

När kommunen upprättar en detaljplan eller ett program eller ändrar en detaljplan ska kommunen undersöka om genomförandet kan antas medföra en betydande miljöpåverkan (Miljöbalken 6 kap. 5 §). En undersökning ska bestå av två moment. Kommunen ska identifiera de omständigheter som talar för och emot en betydande miljöpåverkan. Kommunen ska också genomföra ett samråd om frågan med länsstyrelsen och andra kommuner som kan antas bli berörda utifrån sitt särskilda miljöansvar. Undersökningssamrådet behöver inte genomföras om kommunen redan när omständigheterna identifieras kommer fram till att en miljöbedömning ska göras.¹

Vilka omständigheter kommunen ska utgå från anges i miljöbedömningsförfordningen (2017:966 5 §). Checklistan som följer är baserad på kriterierna i miljöbedömningen. Resultatet av undersökningen ska ange huruvida en strategisk miljöbedömning behöver tas fram eller inte och en sammanfattning av undersökningen ska föras in i planbeskrivningen.

BAKGRUND

Planprogrammets syfte

Planprogrammets syfte är att studera förutsättningarna för utveckla Stortorget's framtida användning och utformning för att få en attraktiv, tillgänglig och trygg torgmiljö som kan fungera som en mötesplats året om. Stortorget är av riksintresse med nationellt viktiga värden och kvaliteter. I programförslaget ska samråd ske kring vilka olika funktioner som efterfrågas på torget och vilka alternativ som finns för lokalisering av tillbyggnader och uteserveringar vid torgets kringliggande byggnader. Syftet med planprogrammet är även att bestämma och avgränsa utredningsbehovet inför kommande detaljplan som ska reglera användning, utformning och bevarande av Gamla Rådhuset så att rådhuset fungerar som en samlings- och mötespunkt för medborgare och besökare, och så att byggnadens särskilda värden skyddas. Samtidigt ska planen göra det möjligt att uppföra en tillbyggnad söder om den befintliga byggnaden.

¹ Text hämtad från Boverket, 2019-06-28

Förutsättningar för området

Översiktlig beskrivning av planområdet och dess influensområde gällande befintlig miljö/naturmiljö samt klassificering av eventuell åker- eller skogsmark:	Gamla rådhuset och Stortorget ligger centralt i stadsdelen Gamla Staden i Ystad. Stortorget omges i norr, öster och söder av bostadshus med butiker och restauranger i bottenplan. Planområdet omfattar ca 7000 kvm mark.
Översiktlig beskrivning av planområdet och dess influensområde gällande nuvarande miljöbelastning och störningar:	Gamla rådhuset ligger på kvartersmark för allmänt ändamål (d.v.s. ändamål med offentlig huvudman) och torget utgör allmän plats för gata och torg.
Är nuvarande miljöbelastning så betydande att ytterligare belastning ej kan accepteras?	Nej
Planområdets höjd över havet samt grundvattennivåer:	
På vilket sätt kan området påverkas av extrema väder? Vilken påverkan får detta för människors hälsa eller miljön? (Översvämning/skyfall, torka, storm etc)	Inga lågpunkter finns inom planområdet.

Förutsättningar för planen

Vilken eller vilka användningar möjliggör detaljplanen?	Utöver allmän plats för gata och torg kan vissa delar av området komma att planläggas som kvartersmark för C, centrumverksamhet eller C ₁ , uteservering.
Möjliggör planen någon typ av verksamhet?	Centrumverksamhet, (ingen störande verksamhet), uteservering.
Om ja, hur kan det som detaljplanen möjliggör lokaliseras inom planområdet?	Planprogrammet är utgångspunkten för att titta på möjlig lokalisering av tillbyggnader för restauranger och uteserveringar.
Hur stor byggrätt för de verksamheter som planen möjliggör medger planen?	Ej aktuellt, får utredas i det fortsatta arbetet med framtagande av ny detaljplan.
Vilka driftsförhållanden medger detaljplanen?	Ej aktuellt

Betydelse för andra planers miljöeffekter

Påverkar planen genomförandet av andra planer eller program?	Nej
Om ja, påverkar planen de miljöeffekter som identifierats i den andra planen eller programmet? På vilket sätt?	Ej aktuellt

DIREKT KRAV PÅ STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING UTIFRÅN SPECIFIK VERKSAMHET

Kommer planen innehålla verksamheter som finns redovisade i bilaga 3 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar?	Nej
Kommer planen medge sådan verksamhet som finns redovisade i 4:34 andra stycket PBL (2010:900)?	Nej

Om ja på någon av ovan frågor ställs direkt krav på en strategisk miljöbedömning med MKB. I dessa fall behöver checklistan inte genomföras. Frågor om miljöpåverkan bevakas i den strategiska miljöbedömningen istället.

Om ja, se kriterierna i bilaga 2 till Förordning om miljökonsekvensbeskrivningar för bedömning av betydande miljöpåverkan.

BEHOV AV STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING UTIFRÅN UNDERSÖKNING

Ett genomförande av detaljplanen bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning behöver därför inte göras.

Undersökningen grundas på checklistan som följer på kommande sidor och resultatet sammanfattas utifrån följande aspekter:

- Gamla Rådhuset är ett enskilt byggnadsminne och tillbyggnaden kommer att påverka det, och den särskilt värdefulla miljön på Stortorget. Avsikten är att samtidigt som möjligheten att göra en tillbyggnad införs i plan så ska byggnaden och torgmiljön skyddas med lämpliga planbestämmelser.
- En eventuell tillbyggnad av byggnadsminnet kräver tillstånd enligt 3 kap. Kulturmiljölagen, vilket sker i en separat process. Kommunen kommer inleda en dialog med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet kring vilka möjligheter det finns för en tillbyggnad med hänsyn till byggnadsminnesskyddet.
- Befintliga byggnader kommer att påverkas om det möjliggörs för tillbyggnader framför dem. Hur de kan påverkas och vilka skyddsbestämmelser som kan bli aktuella behöver utredas i kommande detaljplanearbete.
- Hela den värdefulla torgmiljön påverkas och dess påverkan behöver utredas vidare beroende på vad en detaljplan möjliggör. I en ny detaljplan behöver också den värdefulla kulturmiljön skyddas med lämpliga planbestämmelser.
- Verksamhetens omfattning och utformning och den föreslagna markanvändningen bedöms inte medföra ökad risk för allvarliga olyckor eller människors hälsa.
- De tänkta uteserveringarna och torget är pågående markanvändning under större delen av året, då de är där från 15/3-15/11. Nu har även säsongen utökats ytterligare för att underlätta i pandemin. Förslaget innebär att det kan bli aktuellt med en prövning för utökning av befintliga uteserveringar. Vilken påverkan det kan medföra får utredas i kommande detaljplaner.
- Uteserveringarna och torget berör inga stora opåverkade områden, våtmarker, strand- eller kustområden eller bergs- eller skogsområden. Det berör inte heller något tätbefolkat område, eller något kapitel 7-område enligt Miljöbalken. Då planförslaget berör ett betydelsefullt kulturlandskap i stadslandskapet, har kulturmiljöutredningarna för platsen tagits fram och det kan även bli aktuellt med fler utredningar i kommande detaljplanearbete.
- Planen berör inte ett sådant område där miljö kvalitetsnormer inte följs eller riskerar att inte kunna följas.

CHECKLISTA

X=indikerar ej negativ påverkan **X**=indikerar negativ påverkan **X**=vet ej

Checklistan är en bearbetning av Boverkets "vägledning för undersökning av betydande miljöpåverkan". Se Boverkets vägledning för mer ingående beskrivningar av vad kommunen ska undersöka.

Gällande regleringar och skyddsvärden	Ja	Nej	Vet ej	Kommentar
1. Förordnanden/skydd				
Är ett genomförande av planen förenligt med bestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken?			X	Kulturmiljövärden och riksintressen för kulturmiljövärden ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada dem. Fördjupade utredningar och analyser kan bli aktuellt i det fortsatta planarbetet för att utformning av åtgärder ska kunna göras utan att skada kulturmiljön på platsen.
laktas gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. miljöbalken?	X			Det finns inte några kända föroreningar i området. Planerad bebyggelse bedöms inte medföra att miljö kvalitetsnormerna för utomhusluft och yt- och grundvattenförekomster överskrids.
Kommer verksamheter som planen tillåter eller iordningställandet av planområdet att kräva anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken?		X		
Berör planen område med lagenligt skyddad natur enligt miljöbalken:				
Natura 2000-område (miljöbalken 7 kap. 28 §)		X		
Naturreservat (miljöbalken 7 kap. 4 §)		X		
Naturminne (miljöbalken 7 kap. 10 §) – hängask i Svenstorp		X		
Berör planen biotopskyddsområde (miljöbalken 7 kap. 11 §) enligt:				
MB:s förordning 5 § bilaga 1.		X		
MB:s förordning 6 § bilaga 2 (Navröds mosse)		X		
Strandskyddsområde (miljöbalken 7 kap. 13 §)		X		
Vattenskyddsområde (miljöbalken 7 kap. 21 §)		X		
Berör planen:				
Byggnadsminnen utpekade av Länsstyrelsen (Kulturminneslagen 3 kap. § 1)	X			Gamla Rådhuset är utpekade som byggnadsminne. I kulturmiljöunderlag och konsekvensanalys utreds påverkan på byggnadsminnet. Konsekvensbeskrivningen visar att utbyggnadsförslaget på byggnadsminnet är av både positiv och negativ art. Bedömningen är att det är möjligt att göra en tillbyggnad av Gamla Rådhuset med hänsyn till byggnadsminnet. Dialog och tillståndsprocess för detta måste ske

				med Länsstyrelsen i det fortsatta planarbetet.
Formninen utpekade av Riksantikvarieämbetet	X			Området är utpekade som formminnesområde. Hela Ystads stadskärna är betraktat som ett formminnesområde. Arkeologisk utredning kan bli aktuellt att ta fram under framtagandet av detaljplan.
2. Riksintresse				
Berör planen riksintresse för:				
Naturvården (miljöbalken 3 kap. 6 §)?		X		
Kulturmiljövården (miljöbalken 3 kap. 6 §)?	X			I kulturmiljöunderlag och konsekvensanalys utreds påverkan på kulturmiljövården. Fördjupade utredningar och analyser kan bli aktuellt i det fortsatta planarbetet för att utformning av åtgärder ska kunna göras utan att skada kulturmiljön på platsen.
Friluftslivet (miljöbalken 3 kap. 6 §)?		X		
Industriproduktion, energiproduktion, energidistribution, kommunikationer, vattenförsörjning eller avfallshantering (miljöbalken 3 kap. 8 §)		X		
Totalförsvaret (miljöbalken 3 kap. 9 §)		X		
Sjö- och åslandskapet vid Romeleåsen i Skåne (miljöbalken 4 kap. 2 §)		X		
Kustområdet (miljöbalken 4 kap. 4 §)	X			Bestämmelserna i 4 kap MB utgör inget hinder för utbyggnad av befintliga tätorter.

	Ja	Nej	Vet ej	Kommentar
3. Högt naturvärde Berör planen område, som bedömts ha högt regionalt naturvärde (länsstyrelsens naturvårdsprogram) eller ingår området i kommunens naturvårdsprogram eller grönstrukturprogram?		X		
Berör planen område som är utpekad i skogsvårdsstyrelsens nyckelbiotop eller sumpskogsinventering (Skogens pärlor)?		X		
4. Ekologiskt särskilt känslig miljö Berör planen område som bedömts vara ekologiskt särskilt känsligt enligt MB 3:3?		X		
5. Skyddsavstånd Kan verksamhet/ -er lokaliseras på lämpligt avstånd så att ny bebyggelse/verksamheter inte stör befintlig bebyggelse/verksamheter eller att ny verksamhet inte stör befintlig bebyggelse? Se "Bättre plats för arbete" för vägledning, men varje fall bör studeras för sig.	X			<i>Ej aktuellt då det inte föreslås någon verksamhet inom området som behöver beakta skyddsavstånd.</i>
6. Hänsynsområden Berör planen område som är utpekad som hänsynsområde i Ystads kommuns översiktsplan?		X		

Effekter på miljön	Ja	Nej	Vet ej	Kommentar
7. Mark Kan ett genomförande av planen medföra:				
instabilitet i markförhållandena eller de geologiska grundförhållandena; risk för skred, ras etc.?			X	<i>Geoteknisk undersökning kan behöva tas fram under framtagandet av detaljplan.</i>
skada eller förändring av någon värdefull geologisk formation?			X	<i>Geoteknisk undersökning kan behöva tas fram under framtagandet av detaljplan.</i>
risk för erosion?		X		
förändrade sedimentationsförhållanden i vattendrag, sjö eller havsområde		X		
Har det aktuella området tidigare använts som tipp, utfyllnadsplats eller dylikt varvid miljö- och hälsofarliga ämnen kan finnas lagrade i marken?			X	<i>Det finns inget som tyder på att området använts som tipp, utfyllnadsplats eller dylikt.</i>
8. Luft och klimat Kan ett genomförande av planen medföra:				
väsentliga luftutsläpp eller försämring av luftkvalitén?		X		
obehaglig lukt?		X		
förändringar i luftrörelser, luftfuktighet, temperatur eller klimat (regionalt eller lokalt)?		X		

9. Vatten	Ja	Nej	Vet ej	
Kan ett genomförande av planen medföra:				
förändring av grundvattenkvalitén?		X		
förändring av flödesriktningen för grundvattnet?		X		
minskning av vattentillgången i någon yt- eller grundvattentäkt?		X		
förändrade infiltrationsförhållanden, avrinning eller dräneringsmönster med risk för översvämning/uttorkning?		X		
risk för översvämning p.g.a. planens fysiska förutsättningar på platsen?		X		
förändringar i ytvattenkvalitén (bakteriologiskt eller kemiskt, temperatur och omblandning)?		X		
förändrat flöde eller riktning eller strömförhållanden i något vattendrag, sjö eller havsområde?		X		
att vattendom krävs?		X		
påverkan på dikningsföretag?		X		
10. Vegetation				
Kan ett genomförande av planen medföra:				
betydande förändringar i antalet eller sammansättningen av växtarter eller växtsamhällen?		X		
minskning i antal av någon unik, sällsynt eller hotad växtart eller växtsamhälle?		X		
införandet av någon ny växtart?		X		
11. Djurliv				
Kan ett genomförande av planen medföra:				
betydande förändringar i antalet eller sammansättningen av djurarter i området (däggdjur, fåglar, fiskar, reptiler, skaldjur, insekter)?		X		
minskning i antalet av någon unik, sällsynt eller hotad djurart?		X		
införandet av nya djurarter i området, eller verka som gräns för djurens förflyttningar och rörelser?		X		
försämring av fiskevatten eller jaktmarker?		X		
12. Landskapsbild				
Kan ett genomförande av planen försämma någon vacker utsikt eller landskapsmässigt skönhetsvärde eller skapas någon för allmänheten obehaglig landskapsbild?	X			<p><i>I kulturmiljöunderlag och konsekvensanalys utreds påverkan på kulturmiljön.</i></p> <p><i>Fördjupade utredningar och analyser kan bli aktuellt i det fortsatta planarbetet för att utformning av åtgärder ska kunna göras utan att skada kulturmiljön på platsen.</i></p> <p><i>I ett stadsmiljösammanhang så innebär utbyggnader vid Stortorget att siktlinjer kan försvagas. Denna risk finns dock även med nuvarande bestämmelser.</i></p>

13. Miljöpåverkan från omgivningen				
Finns det kända miljöproblem inom eller i anslutning till planområdet? Vilka?		X		
Finns miljöstörande verksamhet i anslutning till/närhet av planområdet och kan det ha negativ inverkan på planen?		X		Inga tillståndspliktiga verksamheter.
Ligger befintlig miljöstörande verksamhet i omgivningen på otillräckligt skyddsavstånd (enligt "Bättre plats för arbete")? Se punkt 5 i checklisten.		X		
Hur påverkar detaljplanen eventuella befintliga miljöproblem? Positivt eller negativt? Varför?		X		

Effekter på hälsan	Ja	Nej	Vet ej	Kommentar
14. Störningar; utsläpp, buller vibrationer Kan ett genomförande av planen medföra:				
ökade utsläpp av hälsofarliga ämnen		X		
ökning av nuvarande ljudnivå?		X		
att människor exponeras för ljudnivåer över rekommenderade gränsvärden?		X		
vibrationer som kan störa människor?		X		
15. Ljus och skarpt sken Kan ett genomförande av planen orsaka nya ljussken som kan vara störande/bländande?		X		
16. Säkerhet Kan ett genomförande av planen medföra:				
explosionsrisk?		X		
risk för utsläpp av särskilt miljö- och hälsofarliga ämnen vid händelse av olycka?		X		
att människor utsätts för hälsofara inklusive mental ohälsa?		X		
risk för att människor utsätts för joniserande strålning (radon)?		X		
Kan ett genomförande av planen ge upphov till förändrade risker i samband med transport av farligt gods?		X		

Effekter på hushållning med mark, vatten och andra resurser	Ja	Nej	Vet ej	Kommentar
17. Mark- och vattenanvändning Kan ett genomförande av planen medföra avsevärd förändring av mark och vattenanvändning i området?	X			Planen innebär att allmän platsmark kan komma att minska för att planläggas som kvartersmark för centrumändamål för tillbyggnad eller uteserveringar.
Kan ett genomförande av planen bidra till intensiv markanvändning som är känslig för området? På vilket sätt?		X		

18. Naturresurser				
Kan ett genomförande av planen medföra ett avsevärt uttömmande av någon ej förnyelsebar naturresurs?		X		
Medför planförslaget att åker- eller jordbruksmark tas i anspråk?		X		
Motverkas mål och riktlinjer i grushushållningsplanen?		X		
19. Transporter/Kommunikation Kan ett genomförande av planen ge upphov till betydande ökning av motorfordonstrafik?			X	<i>Troligtvis inte någon ökning av trafik, då trafiken föreslås stängas av i den södra delen av Stortorget. Trafik och bullerutredningar kan komma att behöva tas fram under framtagandet till kommande detaljplan.</i>
20. Rekreation, rörligt friluftsliv Kan ett genomförande av planen försämra kvaliteten eller kvantiteten på någon rekreativ möjlighet (strövområde, vandringsled, friluftsanläggning etc.)?		X		
21. Kulturminnesvård Kan ett genomförande av planen negativt påverka område med fornlämning eller annan värdefull kulturhistorisk miljö?	X			<i>Område med fornlämning eller annan värdefull kulturhistorisk miljö kan komma att påverkas. Arkeologiska utredningar eller fördjupade kulturmiljöutredningar kan komma att behöva tas fram under framtagandet till kommande detaljplan.</i>

Övergripande mål och bärkraftsprinciper	Ja	Nej	Vet ej	Kommentar
22. Långsiktiga miljömål Strider ett genomförande av planen mot:				
av riksdagen framtagna nationella miljömål?			X	<i>God bebyggd miljö, kulturvärden ska tas tillvara och utvecklas. Påverkan har utretts i kulturmiljöunderlag och konsekvensanalys.</i>
regionala miljömål framtagna av Länsstyrelsen Skåne		X		
lokala miljömål enligt Miljöprogram för Ystads kommuns med handlingsplan?			X	<i>Kulturvärden ska bevaras. Påverkan har utretts i kulturmiljöunderlag och konsekvensanalys.</i>
Har ett genomförande av planen effekter som var för sig är begränsade men tillsammans kan vara betydande?		X		
Har ett genomförande av planen miljöeffekter som kan orsaka skada på människors hälsa, direkt eller indirekt?		X		
Kommer detaljplanen främja en hållbar utveckling och i så fall hur?			X	<i>Kan påverka ur ett socialt perspektiv genom bättre tillgänglighet till torget och ur ett ekonomiskt perspektiv då företagare och näringslivet kan främjas.</i>

Utvärdering	
Ett genomförande av planen har ingen påvisbar negativ effekt på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser.	<i>Nej</i>
Trots att ett genomförande av planen kan få negativa effekter på dessa inte så betydande i detta fall då förebyggande åtgärder beskrivna i bifogad handling kommer att vidtas.	<i>Ej aktuellt</i>
Ett genomförande av planen kan få en betydande påverkan på miljön, hälsan eller hushållningen med mark, vatten eller andra resurser. En strategisk miljöbedömning enligt 5 kap. 18 § PBL erfordras. (kap miljöbalken!?)	<i>Nej</i>

Eventuella åtgärder	
Ett genomförande av planen kan kräva att andra utredningar är en strategisk miljöbedömning upprättas.	<i>Påverkan på kulturmiljö har utretts i kulturmiljöunderlag och konsekvensanalys. Andra utredningar kan komma att bli aktuella under processen med att ta fram en ny detaljplan t.ex. utredningar för trafik, buller, geoteknik eller arkeologi.</i>
Kan negativa effekter kompenseras och på vilket sätt?	<i>Planen får förhålla sig till de värden och ställningstaganden som görs i kulturmiljöunderlag och konsekvensanalys eller i någon annan erforderlig utredning som tas fram under kommande planarbete.</i>

Undersökningen har utförts av Malin Blomberg Hading, planarkitekt och granskats av Tove Heijel, planarkitekt.

Malin Blomberg Hading

Tove Heijel